

Barn athrawon ar y Dull Ysgol Gyfan ar gyfer Llesiant Emosiynol a Meddyliol.

Yn 2023/24, fe wnaethon ni gyfweld â 36 o staff ysgol fel rhan o'n gwerthusiad o'r Dull Ysgol Gyfan ar gyfer Llesiant Emosiynol a Meddyliol. Gofynnwyd iddyn nhw am eu harferion presennol mewn perthynas â llesiant emosiynol a meddyliol a'u barn ar gyflwyno fframwaith y dull ysgol gyfan yn eu hysgol. Dyma drosolwg byr o'r hyn a ddywedasant wrthym

Ymarfer lechyd meddwl a lles cyfredol

Nododd staff fod **anghenion iechyd meddwl disgyblion yn cynyddu**. Roedd llawer yn teimlo'n bryderus ynghylch **gwybodaeth i gefnogi myfyrwyr orau** yn ogystal â diffyg gwasanaethau arbenigol. Roedd newidiadau i gefnogaeth yn yr ystafell ddosbarth yn cynnwys cynyddu gwiriadau â disgyblion a gweithio gyda gwasanaethau Mewngymorth CAMHS. Roedd llawer yn **gadarnhaol am y gwaith a wnaed ar lesiant staff** yn eu hysgolion. Fodd bynnag, roedd pryderon eang hefyd ynghylch **llwyth gwaith trwm** a'r heriau sy'n gysylltiedig â **chymhlethdod cynyddol anghenion disgyblion**.

Camau Gweithredu WSA

Yn gyffredinol, roedd y staff yn glir ynglŷn ag amcanion y fframwaith a'r **hyn a ddisgwyliid ganddynt**. Roedd y camau a gymerwyd i weithredu'r WSA yn amrywio yn ôl yr ysgol. Amlinellodd rhai athrawon sut roedd **eu hysgolion wedi creu cynlluniau gweithredu**. I'r gwrthwyneb, nododd rhai, er eu bod yn gwybod am y fframwaith, **nad oedd unrhyw gamau wedi'u cymryd**.

Camau Gweithredu WSA (parhad)

Roedd y rhan fwyaf o ysgolion wedi dechrau defnyddio'r Fframwaith, fel arfer drwy weithio gyda chydweithwyr Ysgolion Iach/Iechyd Cyhoeddus i gwblhau **hunanasesiad a nodi targedau**. Roedd gan sawl ysgol 'arweinydd prosiect' wedi'i neilltuo i'r Fframwaith, fel arfer yr arweinydd lles presennol. Roedd rhai'n cydweithio o fewn 'clystyrau' lleol. Nododd un ysgol fod eu gwaith clwstwr yn gysylltiedig â chyllid ac yn fyrdymor yn unig.

Barn athrawon ar y Dull Ysgol Gyfan ar gyfer Llesiant Emosiynol a Meddyliol.

Gofynnwyd i staff yr ysgol drafod ffactorau a allai gefnogi neu herio gweithredu'r WSA. Dyma beth ddywedon nhw.

Ffactorau sy'n cefnogi gweithredu

Ystyriwyd bod perthnasoedd yn allweddol i ddechrau gweithio ar y Fframwaith, yn enwedig y **cefnogaeth gan arweinydd ardal lechyd Cyhoeddus**. Ystyriwyd bod cyfleoedd i gyfarfod ag ysgolion ac awdurdodau lleol eraill hefyd yn fuddiol. Roedd ffactorau a oedd yn **cefnogi'r gweithrediad** hefyd yn cynnwys: amser wedi'i gostio allan o'r ystafell ddosbarth; cyfarfodydd staff ac arweinyddiaeth i roi'r WSA ar yr 'agenda'; defnyddio llais myfyrwyr i lywio newid i leoedd yn yr ysgol a chynnal arolygon; dod ag asiantaethau allanol i mewn; a chynyddu nifer y staff â rolau bugeiliol.

Heriau Gweithredu

Roedd y **rhwystrau'n** cynnwys **diffyg amser** a phwysau adnoddau, gan gynnwys staffio. Ystyriwyd hefyd fod lledaenu ar draws timau staff cyfan yn anodd. Ystyriwyd bod yr offeryn gwerthuso braidd yn feichus i'w gwblhau yn ogystal â dod o hyd i **le ac amser i rannu'r canfyddiadau**. Nododd staff yr amrywiad mewn cyllid a sut mae'n rhaid i ysgolion ymateb i'r newidiadau hyn o flwyddyn i flwyddyn. Un rhwystr a amlygwyd ar gyfer ysgolion Cyfrwng Cymraeg oedd diffyg adnoddau yn y Gymraeg

Aliniad â'r arfer presennol

Nododd ysgolion fod y fframwaith yn gyson â mentrau a gweithgareddau presennol. Teimlai rhai ei fod yn **helpu i roi dilysrwydd i'r hyn yr oeddent eisoes yn ei wneud yn yr ysgol**. Siaradodd y rhan fwyaf o ysgolion am sut yr oedd camau gweithredu wedi'u hintegreiddio i'r Cwricwlwm, yn bennaf o fewn gwersi Addysg Rhywiol a Pherthynas. Anogodd rhai ysgolion integreiddio pellach i feysydd addysgu eraill.

